

Onderzoek Tweede Fase leerlingen

het implementatie JJ-model

Aan de hand van 12 dimensies uit het bovenstaande schoolcurriculum is er onderzoek gedaan naar de mening van leerlingen met betrekking tot de Tweede Fase.

DIMENSIE 4: ONBESCHREVEN BLAD/BEGINSITUATIE

Leerlingen

Het idee van de Tweede Fase vinden leerlingen goed. Voorbereiden op de Universiteit en HBO. Leerlingen zelf verantwoordelijk laten zijn voor wat ze doen. Echter in de dagelijkse uitwerking zie je dat leerlingen de stap naar grotere zelfstandigheid soms niet denken aan te kunnen.

Ongeveer de helft van de leerlingen heeft een bijbaantje. Het baantje wordt door de leerlingen zelf gewaardeerd als leuk, zinnig en makkelijk. Gemiddeld besteden de jongeren ca. 6 uur aan hun baan.

Uit de gesprekken bleek vaak dat leerlingen niet precies weten wat de Tweede Fase inhoudt, waar die toe dient, waar die toe opleidt. Bovendien weten ze vaak niet wat ze willen worden en kennen ze de mogelijkheden met bepaalde profielen onvoldoende.

In z'n algemeenheid zijn de leerlingen zelf niet klaar voor de Tweede Fase:

- Inhoudelijk hadden ze over het algemeen iets heel anders verwacht. Een afgebakend programma met minder huiswerk met de zelfstandigheid in de schooluren.
- Organisatorisch is het onduidelijk, veel veranderingen, onduidelijke docenten, boeken niet op tijd, mediatheek niet klaar.
- Leerlingen vinden dat docenten het over het algemeen niet snappen en niet weten waar ze mee bezig zijn.
- Leerlingen zijn zo overladen met informatie dat ze geen idee hebben van de normering.
- Ouders snappen de Tweede Fase ondanks de ouderavonden ook niet, dat betekent vaak ook dat bij de keuze van de profielen er geen sprake is van onderbouwing van de profielkeuze.

DIMENSIE 6: ROOSTER

De perceptie van leerlingen is dat het een vol rooster is dat enorm versnipperd is en veel problemen geeft met planning.

De samenhang is zoek.

Gemiddeld werken leerlingen 2 uur per dag aan hun huiswerk. In het weekend vaak ook nog eens 4 uur, en dan hebben ze het nog niet af. Naast de 32 uur schooltijd betekent dit gemiddeld 45 uur per week.

De beleving van leerlingen is dat het nog meer is omdat ze er de hele week mee bezig zijn, er is geen rust.

Leerlingen hebben niet geleerd te plannen, zeker niet voor zoveel vakken.

Leerlingen vinden het lastig zich te concentreren bij zo'n versnipperd (14 vakken) aanbod.

In de soort oplossing voor de zelfwerkzaamheidsuren die de school gekozen heeft, zijn de docenten niet altijd beschikbaar voor de beantwoording van vele inhoudelijke vragen.

DIMENSIE 7: INHOUD PER VAK

Leerlingen vinden het gat tussen het derde en vierde leerjaar inhoudelijk erg groot. Dat komt voornamelijk door de grote overgang van klassikaal naar individueel/zelfstandig leren werken. Er is natuurlijk altijd al sprake geweest van een gat tussen de derde en de vierde.

Veel leerlingen vinden de nieuwe vakken (CKV, ANW) onzin vakken en zouden dit liever gekoppeld zien aan andere vakken of schrappen. Daarnaast vinden ze het belachelijk dat je voor sommige vakken zoals gym verslagen moet maken. Leerlingen zijn goed in staat om de nieuwe vakken voor een deel onder te brengen in de profielvakken.

Wiskunde wordt als moeilijk en zwaar ervaren, omdat het van keuze naar verplicht vak is overgegaan. Bovendien is er veel instructie voor nodig en daar is de invulling met zelfstandige opdrachten niet op gericht.

De moderne talen zijn zwaar omdat deze lessen zich heel erg richten op het nakijken van de praktijkopdrachten.

Leraren moeten zoveel behandelen in zo weinig tijd. Het is per leraar afhankelijk hoe het wordt toegepast. Het is ook per school anders weten leerlingen te verklaren.

De studiewijzer is niet altijd een hulp, doordat die vaak niet leesbaar en eenduidig is en tussentijds veel aanpassingen krijgt.

De leerlingen constateren dat het gemiddelde cijfer per vak over de hele linie aan het dalen is.

DIMENSIE 8: DIDACTIEK (hart van het implementatie-model)

Leraren weten het vaak zelf ook niet. Over het algemeen worden per klas maar één à twee leraren benoemd als goede Tweede fase docenten. Veel leraren rommelen tussen de oude methode en de tweede fase, dan geven ze het hele uur les en hebben we dubbel huiswerk (scheikunde, ze houdt zich strikt aan de PTA, maar past de tweede fase niet toe).

Samen zelfstandig werken in de klas werkt beter dan individueel. in een schoolnis of mediatheek.

Leerlingen haken af als de leraar hun niet begrijpt of te snel gaat. Gelaten laten ze de stof over zich heenkomen.

Soms wordt het allemaal te stringent toegepast en is er weinig uitleg. Leraren coachen niet maar reageren alleen maar op actieve vragen.

Leerlingen geven aan dat leraren die het eerste kwartier instrueren/structureren en vervolgens onder begeleiding zelfstandig laten werken de beste Tweede Fase leraren zijn. Dit werkt met name goed bij blokken.

DIMENSIE 9: LEERERVARINGEN

Op een aantal scholen worden monitorgroepen van leerlingen ingezet. Dit werkt echt goed omdat de schoolleiding onmiddellijk ingrijpt en bijstuurt.

Er is te weinig begeleiding bij planning. Leraren zeggen elke keer als je piept, dan moet je beter plannen, ze vergeten alleen dat zij niet het enige vak zijn.

Studiewijzers worden soms niet echt meer gebruikt, ook hier is er in toenemende mate sprake van gelatenheid.

Leerlingen hebben behoefte aan structuur binnen hun vakken. Daar waar leerlingen zelfstandig aan het werk gaan, ontbreekt veelal een goede en rustige werkplek.

DIMENSIE 10: INSTRUMENTEEL MATERIAAL

Er zijn veel thuisopdrachten. Als je geen computer hebt dan heb je pech. Er kan dus we snel tweedeling ontstaan. Daar waar binnen de school gewerkt moet worden met ondersteunend materiaal:

- te weinig computers
- te weinig kwaliteit (kan niet op internet, CD Rom is er niet etc.)

Zoals bekend zijn de boeken nog steeds niet allemaal afgeleverd.

DIMENSIE 11: EINDTERMEN/TOETSING/EVALUATIE

Toetsen zijn veel te veel leerwerk. Werkstukken voor alle vakken (ook voor gym) vallen tegen, te grote opdrachten die te zwaar meetellen en er kan niet gecompenseerd worden. Leerlingen worden door docenten onder druk gezet met toetsen die meetellen voor het eindexamen over drie jaar.

Leerlingen leren niet voor diagnostische toetsen, waardoor het effect wegvalt.

DIMENSIE 12: EINDSITUATIE

Leerlingen vinden het plan van de tweede fase goed en begrijpen dat ze opgeleid worden om beter aan te sluiten bij de vervolgstudie. *'Ja dan kan je net zo goed nu wat harder werken.'*

In enkele gevallen zeggen docenten hardop in de klas dat het een afvalrace is om te bezuinigen. Er moeten minder leerlingen naar de vervolgopleidingen.

Leerlingen denken zo nu en dan dat de afsluitingseisen hoger zijn dan de toelatingseisen van de vervolgopleidingen.

Sommige HAVO leerlingen geven aan dat een leerling die door wil stromen naar het VWO in dit systeem minder ontplooiingskansen heeft.

TOP DRIE

- geen eigen vakkenpakket mogen samenstellen
- te weinig compensatiemogelijkheden
- teveel vakken, overbodige vakken
- overladenheid, te veel huiswerk, dat je toch niet afkrijgt

- slechte organisatie, leraren die het ook niet weten
- afstemming, te weinig duidelijkheid (angst voor het eindexamenjaar), te weinig samenhang